

Posudek bakalářské práce Marie Kavanové: Pojetí duševní nemoci v současné české společnosti, FHS UK Praha, 2007

Předložená bakalářská práce se zabývá pojetím duševních nemocí v současné společnosti. Téma je jistě zajímavé, podle statistik počet duševních nemocí se poněkud zvyšuje a je jistě podnětné sledovat, jaké postoje k duševním poruchám se v dnešní české společnosti objevují. Při tom pojetí duševních nemocí se v lékařství mění, mění se prevence, diagnostická kritéria i terapeutické postupy a mnohdy i teorie vzniku duševních nemocí. To se nutně odráží v myšlení lidí, které je kromě toho ovlivňováno i populární literaturou, která má mnohdy velmi různorodý charakter. Reálných poznatků o převažujících postojích máme jen velmi málo a pokus o jejich zmapování považuji za potřebný. Téma je to však poměrně obtížné a do jisté míry přesahující možnosti bakalářské práce.

K předložené práci mám následující připomínky:

Úvodní část - definice pojmů – je poměrně stručná a obsahuje různé koncepce – poměrně stručně charakterizované (většinou slovníkově). V češtině existuje poměrně rozsáhlá literatura o problematice nemocí a zdraví, která unikla autorčině pozornosti. Také postrádám alespoň náznak vlastního pojetí či komentářů k některým koncepcím.

Historická část se k vytyčenému tématu příliš nehodí. Je stručná a jednostranná (Černoušek, Foucault) – postrádám velmi bohatou poznatkovou základnu z Hanzlíčkovy Psychiatrické encyklopedie

Bylo by zajímavé uvažovat o pojetí duševních nemocí, jak se projevovalo i v obecné terminologii (až do r. 1945 se místo pojmu psychiatrie objevoval název klinika pro choromyslné, často se objevovalo pojetí choroby duše a nervstva a pod. Pojem psychiatrie se považovat za dehonestující. Dále téměř v každé obci byl nějaký „obecní blázen“, o kterého obec pečovala, ale zároveň se vytvářel intuitivně pocit jakési těžké úchyvky. K tomu přistupovala i značně zkreslující obraz psychiatrie ve filmech či v literatuře. To vše vytvářelo jakési „folkové“ pojetí psychiatrie., které přežívalo ještě dlouho po válce.

Za cenné považuji náznak úvah o osudech psychiatrie za doby totality. Problémů bylo mnohem více a často velmi složitých v každodenní praxi psychiatrických institucí – a mnohdy kritizovaných mezinárodními organizacemi. Zmapování této problematiky nám zatím chybí..

Vlastní empirická sonda je celkem zdařilá, byť i počet sledovaných osob je velmi malý. Mohla by případně sloužit jako základ pro další šetření. Podnětné je sledování názorů dvou generací. Ovšem dotazníkové šetření v dané problematice může být zatíženo mnoha chybami.

Předložená práce je znehodnocována řadou překlepů a gramatických chyb, které svědčí o zřejmém spěchu, v jakém studie vznikala.

Závěr: I když předložená práce má mnohé nedostatky, je možno ji připustit k obhajobě. Hodnotím ji 21. kredity a doporučuji, aby M. Kavanová ji případně ještě upravila alespoň po stránce jazykové.

Praha, 12. 10. 2007

  
Václav Břicháček